Bài 50.

THỰC HÀNH
VIẾT BÁO CÁO VỀ ĐẶC ĐIỂM TỰ NHIÊN CỦA Ô-XTRÂY-LI-A

I – MỤC TIÊU BÀI HỌC

HS cần :

– Nắm vững đặc điểm địa hình Ô-xtrây-li-a.

– Hiểu rõ đặc điểm khí hậu (chế độ nhiệt, chế độ mưa, lượng mưa của ba địa điểm đại diện cho 3 kiểu khí hậu khác nhau của Ô-xtrây-li-a và nguyên nhân của sự khác nhau đó).

– Rèn luyện kĩ năng đọc, phân tích, nhận xét các biểu đồ khí hậu, các lược đồ và phát triển óc tư duy để giải thích các hiện tượng, các vấn đề. Các kĩ năng trên sẽ giúp HS khả năng tự học trong quá trình học tập.

II – NHỮNG ĐIỀU CẦN LƯU Ý

HS nắm được :

– Chế độ nhiệt : sự thay đổi nhiệt độ theo các tháng trong năm ở một nơi nhất định. Sự thay đổi nhiệt độ phụ thuộc chủ yếu vào sự thay đổi mùa, khối khí (lục địa, hải dương) và do dòng biển (nơi có dòng biển).

– Chế độ mưa : sự thay đổi lượng mưa theo các tháng trong năm ở một nơi nhất định. Lượng mưa phụ thuộc vào hoàn lưu (loại gió và khối khí), địa hình và dòng biển (nơi có dòng biển). Thông thường, gió từ biển thổi vào lục địa mang theo khối khí ẩm (hải dương), dễ gây mưa. Nếu gặp sườn núi, gió đẩy không khí lên cao, nhiệt độ không khí giảm xuống, hơi nước ngưng tụ mạnh và có mưa nhiều. Ngược lại, gió từ lục địa thổi đến với khối khí lục địa khô, rất khó có mưa.

Trong việc hình thành môi trường tự nhiên, hai yếu tố khí hậu và sinh vật có mối quan hệ chặt chẽ, vì nhiệt độ và độ ẩm là 2 yếu tố quyết định sự phát triển của thực vật và động vật. Bởi vậy, đặc điểm của thực vật (chính xác là lớp phủ thực vật) và động vật là sự biểu thị bên ngoài của cảnh quan. Ví dụ : Ở vùng khí hậu nóng và khô thì sinh vật không phát triển được, hình thành hoang mạc. Nơi có khí hậu nóng nhưng độ ẩm không cao thì phát triển xavan, rừng thưa ; còn nơi nóng và ẩm, hình thành rừng nhiệt đới ẩm.

III – CÁC THIẾT BỊ DẠY HỌC CẦN THIẾT

– Bản đồ Tự nhiên lục địa Ô-xtrây-li-a.

– Lát cắt địa hình lục địa Ô-xtrây-li-a theo vĩ tuyến 30°N.

– Lược đồ hướng gió và phân bố lượng mưa trên lục địa Ô-xtrây-li-a và các đảo lân cận.

– Các biểu đồ khí hậu của 3 trạm được vẽ sẵn.

IV – GỢI Ý TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC BÀI MỚI

1. Lời giới thiệu

Bắt đầu tiết thực hành, GV cần xác định :

– Mục tiêu của bài thực hành và ý nghĩa của việc hình thành các kĩ năng thực hành.

– Nhiệm vụ, phương pháp tiến hành và thời gian làm việc.

2. Gợi ý tiến trình bài học

Hoạt động 1 :

GV tổ chức cho HS nghiên cứu cá nhân và trả lời các câu hỏi của phần 1. Sau đó, tổ chức HS hoạt động theo nhóm để hoàn thành bài thực hành về đặc điểm địa hình Ô-xtrây-li-a.

Hoạt động 2 :

GV yêu cầu HS quan sát 3 biểu đồ của 3 trạm. Xác định vị trí của 3 trạm trên bản đồ tự nhiên (trong Atlat hoặc trong SGK).

Giới thiệu với HS thang ghi nhiệt độ (ở cột bên phải) và thang ghi lượng mưa (ở cột bên trái).

Hướng dẫn HS cách theo dõi đường biểu diễn nhiệt độ và các cột biểu diễn lượng mưa. Đối chiếu đường nhiệt độ và lượng mưa theo tháng để thấy sự thay đổi theo thời gian.

Yêu cầu HS ghi các nhận xét về sự thay đổi nhiệt và mưa, giải thích nguyên nhân của các thay đổi vào vở bài tập.

GV nhận xét chung giờ học và tóm tắt phần HS đã làm. Có thể yêu cầu một số HS báo cáo kết quả thực hành của mình. GV tổng kết và bổ sung những chỗ chưa đầy đủ hoặc chưa chính xác. GV nên thu vở và chấm bài.